

**BOLALAR ADABIYOTINING AN'ANAVIY VA ZAMONAVIY NAZARIY
TALQINLARI ORASIDAGI TAFOVUTLAR**

Uzaqova Lola Abdurashitovna

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

“O'zbek tili va adabiyoti” kafedrası v.b. dotsenti, (PhD).

+998 99 191 50 50 lolauzakova00@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.23285423>

Annotatsiya. Mazkur maqolada bolalar adabiyotining an'anaviy va zamonaviy nazariy talqinlari qiyosiy-tahliliy aspektda tadqiq etiladi. Bolalar adabiyotining o'ziga xos tabiati, estetik-funksional xususiyatlari, mavzu va g'oya tizimi, obrazlar olami hamda janriy-poetik imkoniyatlarining nazariy konsepsiyalarda aks etishi yoritiladi. An'anaviy yondashuvlarda bolalar adabiyotining tarbiyaviy-didaktik funksiyasi, yosh xususiyatlariga muvofiqligi va axloqiy-estetik mazmuniga ustuvor ahamiyat berilgani tahlil qilinadi. Zamonaviy nazariy talqinlarda esa bola shaxsining individual subyektivligi, yangi qahramon konsepsiyasi, ko'pqatlamli badiiy tafakkur, intertekstuality, folklor va mifologik motivlarning qayta talqini, raqamli madaniyat hamda janrlararo sintez kabi omillarning bolalar adabiyoti poetikasiga ta'siri ochib beriladi.

Tadqiqot natijasida an'anaviy va zamonaviy nazariy qarashlarning uzviyligi hamda transformatsion xususiyatlari asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: bolalar adabiyoti, nazariy talqin, an'anaviy yondashuv, zamonaviy yondashuv, bolalar adabiyoti poetikasi, obraz, qahramon konsepsiyasi, tarbiyaviylik, estetik funksiya, janr, folklor, poetik transformatsiya, raqamli badiiy tafakkur.

Bolalar adabiyoti turli davrlarda turlicha talqin qilib kelindi. Sovet davrida bolalar adabiyotiga muayyan tuzum, ma'lum mafkura yoinki g'oyani yetkazib berishdagi oddiy vosita sifatida qaralgani, uning ijtimoiylikka xizmat qiluvchi vosita o'laroq tasniflanishi bolalar adabiyotida anchayin mohiyat siyraklashuviga, shakliy izlanishlarning chegaralanishiga sabab bo'ldi.

Adabiyot ijtimoiylikka xizmat qilmasligi, u mustaqil va barqaror alohida fan ekanligi ayon, ammo uning kuchidan turli maqsadlarda foydalanish davrlararo evrilishlar hosil qilaverdi.

Ayniqsa, adabiyotning eng beg'ubor, samimiy shakli bo'lmish, poydevor vazifasini o'taydigan bolalar adabiyotiga nisbatan bunday manfaatkorona nuqtayi nazarlar yo'nalish evolyutsiyasini o'zgartirib yubordi.

Olim D.Rajabov ayni shu masalada shunday fikrlarni bildiradi: “Sir emas, shu paytgacha bolalar adabiyoti namunalari avvalo ma'rifiy tarbiya vositasi, pedagogika, psixologiya fanlarining yetakchi qoidalari asosida ish yuritadigan mexanizm sifatida qarash, shundan keyingina badiiy asar sifatida baholashga moyillik kuchli edi. Natijada o'zbek bolalar adabiyotida ham o'rtamiyonalik, bayonchilik bir qadar avj oldi”¹. Demak, bolalar adabiyoti namunalari avvalo badiiy asar deb qarash eng to'g'ri yo'nalish hisoblanadi. Sababi adabiyotning hech bir namunasi ma'lum maqsadning shunchaki jarchisi, yetkazib beruvchisi emas, balki asosdir.

¹Ражабов Д. 80 йиллар ўзбек болалар шеърлятида поэтик маҳоратнинг айрим масалалари. Филол.фан.номз. ...дисс. –Тошкент, 1995. –Б.6.

Asos va vosita munosabatidagi nozik anglashilmovchiliklar ham katta adabiyotda tushunchalar o'zgarishiga, alaloqibat sohaning yemirilishiga olib kelishi ehtimoldan xoli emas.

Bolalar adabiyoti namunalarini ilmiy talqin qilish tarixida uzoq vaqt davomida ularga, avvalo, ma'rifiy-tarbiyaviy vosita sifatida yondashish, pedagogika va psixologiya fanlarining yetakchi tamoyillari asosida faoliyat yurituvchi mexanizm sifatida baholash, badiiy-estetik xususiyatlarini esa ikkilamchi planga surish tendensiyasi ko'p kuzatildi. Bunday yondashuvda asarning bola shaxsini tarbiyalash, unga muayyan axloqiy me'yorlarni singdirish, bilim va ko'nikmalarni shakllantirish imkoniyati kabi unsurlar asosiy mezon sifatida belgilandi. Natijada badiiy asarning mustaqil estetik hodisa sifatidagi mohiyati, muallifning individual poetik tafakkuri, obrazlar tizimining ko'pqatlamliligi, syujet va kompozitsiyaning badiiy vazifasi, til va uslubning estetik imkoniyatlari singari asl xususiyatlar yetarlicha tadqiq etilmadi. Mazkur metodologik cheklanish o'z navbatida bolalar adabiyotida o'rtamiyonalik, didaktizm (nasihatgo'ylik) va bayonchilikning kuchayishiga zamin yaratdi. Chunki tarbiyaviy g'oyaning bevosita va tayyor shaklda ifodalanishi badiiy konfliktning murakkabligini, obrazlarning psixologik individualligini hamda o'quvchining mustaqil estetik idrokini cheklab qo'yishi, uni mustaqil fikrlashdan uzoqlashtirishi mumkin.

Zamonaviy bolalar adabiyoti talqinida mazkur yondashuv sezilarli darajada o'zgarib, bola kitobxonni faqat tarbiyaviy ta'sir obyekti sifatida emas, balki badiiy matnni faol qabul qiluvchi va mustaqil, ijodiy, mantiqiy jihatdan talqin qiluvchi subyekt sifatida ko'rish tamoyili kuchaymoqda.

Shu jihatdan zamonaviy bolalar adabiyotida tarbiyaviylik bevosita nasihat yoki tayyor xulosa shaklida emas, balki badiiy obraz, syujet, konflikt, personajning ruhiy kechinmalari, ramziy va metaforik ifoda, yumor, o'rni kelganda satira, fantastik tasavvur hamda mualliflik poetikasi orqali tabiiy ravishda yuzaga keladigan mazmuniy qatlam sifatida namoyon bo'ladi. Zero, "Bolalar adabiyoti namunasi yosh avlodni ilm-ma'rifat nuridan bahramand bo'lishga chorlaydimi, kasb-hunar o'rganishga chaqiradimi, eng yaxshi insoniy fazilatlar ruhida tarbiyalashga xizmat qiladimi, bulardan qat'i nazar, uning bosh vazifasi farzandlarimizni ma'naviy-axloqiy kamolot ruhida tarbiyalashdir. Demak, uning asosiy o'ziga xosliklaridan biri nafaqat adabiy-estetik, balki ma'rifiy ahamiyat kasb etishi bilan ham belgilanadi".² Bunda o'quvchiga muayyan xulosani majburan singdirishdan ko'ra, uning asar voqealari va qahramonlar xatti-harakatini mustaqil baholashi, sabab-oqibat munosabatlarini anglashi va shaxsiy estetik munosabatini shakllantirishi uchun yetarlicha imkoniyat yaratiladi.

Shu nuqtayi nazardan, zamonaviy bolalar adabiyotida badiiylik va tarbiyaviylik bir-birini inkor etuvchi emas, balki o'zaro uzviy, chambarchas bog'liq kategoriyalar sifatida namoyon bo'ladi. Asarning tarbiyaviy-ma'rifiy salohiyati uning badiiy-estetik tabiatiga tashqaridan yuklangan didaktik vazifa sifatida emas, balki poetik tizimning ichki imkoniyatlaridan kelib chiqadigan pragmatik natija o'laroq baholanadi. Demak, zamonaviy bolalar adabiyotini tadqiq etishda asosiy e'tibor "asar nimani o'rgatadi?" degan savol bilan cheklanib qolmasdan, "asar bu g'oyani qanday badiiy vositalar orqali ifodalaydi?", "o'quvchida qanday estetik va psixologik jarayonlarni yuzaga keltiradi?", "mualliflik pozitsiyasi qanday poetik mexanizmlar orqali namoyon bo'ladi?" kabi savollar bilan yanada boyitilishi lozim.

²Barakayev R. Istiqlool davri o'zbek bolalar she'riyatining ba'zi o'ziga xosliklari // Uluslararası Başarı Bilimler ve sanat dergisi. 2021, 2 (1). –B.28.

Ana shunday metodologik yondashuv bolalar adabiyotini oddiy pedagogik-didaktik material darajasidan mustaqil badiiy-estetik hodisa darajasiga olib chiqadi, o‘stiradi hamda uning zamonaviy poetik, psixologik va pragmatik xususiyatlarini kompleks tadqiq etish imkoniyatini ham beradi.

Bugungi zamonaviy nazariy talqinlar orasida ayni xatoliklarni tuzatishga intilish kuchayganini alohida e’tirof etish lozim. Bugun bolalar adabiyoti namunalarini saralashda ilk omil uni ma’lum mafkura g‘oyasini singdiruvchi shakliy element emas, balki asl mohiyat ekanini anglash birlamchi faktor bo‘lib qolmoqda.

Bolalar adabiyoti talqinlari orasida yana bir e’tiborga molik xususiyat uning tarbiya, pand-nasihat ustuvorligiga qurilishida edi. Bu mulohazalar haqida Q. Qahramonov o‘zining “Bir munozara bahonasida” nomli maqolasida shunday fikrlar bildiradi: “O‘zbek sovet bolalar adabiyoti tarixining qaysi davriga nazar tashlamang, ularda badiiy mukammallikdan ko‘ra, pand-nasihat, ma’rifiylik ustunlik qilganini ko‘ramiz”³.

Olim bu o‘rinda ham bolalar adabiyotida ustun xususiyat badiiy matn mukammalligi ekanini tasdiqlarkan, taassufki, sovet davrida asosiy xususiyat chetda qolib, pand-nasihat, ma’rifiylik ustuvor ahamiyat kasb etganini aytadi. Bu noto‘g‘ri yo‘nalish edi. Albatta, bolalar adabiyoti namunalari tarbiya elementlari bo‘lishi kerak, ammo bu xususiyatni uning asosiy tamoyili sifatda talqin qilish, uni majburiy unsur o‘laroq baholash mutlaq noto‘g‘ri.

O‘zbek sovet bolalar adabiyoti tarixining turli bosqichlariga murojaat qilinganda, mazkur davr adabiy jarayonida badiiy-estetik mezonlar bilan bir qatorda pand-nasihat, ma’rifiylik va tarbiyaviy yo‘nalishning sezilarli darajada ustun mavqega ega bo‘lganini takror kuzatish mumkin. Bunday xususiyat, avvalo, bolalar adabiyotining ijtimoiy-tarbiyaviy vazifasi yuqori darajada baholangan adabiy-estetik muhit bilan bog‘liq ekani aniq, bu muhit badiiy asardan yosh avlodga muayyan axloqiy, ma’rifiy va ijtimoiy qarashlarni singdirish vositasi sifatida foydalanish tendensiyasini kuchaytirdi. Natijada ayrim asarlarda badiiy obrazning ko‘pqatlamli tabiati, psixologik individualligi, poetik tilning estetik imkoniyatlari va mualliflik konsepsiyasidan ko‘ra, muayyan g‘oyani ochiq ifodalash, voqeani izchil bayon qilish hamda o‘quvchiga tayyor, allaqachon boshqalar tomonidan chiqarilgan umumiy ruhdagi xulosani taqdim etish ustuvorlik qildi.

Bundan bir necha yillar avval A.Qahhor bolalar adabiyoti haqida fikr bildirar ekan, quyidagilarni ta’kidlagan edi: “Chiroyli lof-qofdan xunuk haqiqat yaxshi: ancha o‘sgan, yutuqlarga ega bo‘lgan hozirgi bolalar adabiyotining darajasi, saviyasi uning oldida turgan talablar, vazifalar darajasidan xiylagina past.”⁴ Ushbu fikrlarni bugungi bolalar adabiyotiga nisbatan ham ishlatish mumkin. Avvalo adibning chiroyli lof-qofdan xunuk haqiqat yaxshi deya bolalar adabiyotida bolalarga faqat dunyoni chiroyli tasvirlarda, rangli bo‘yoqlarda emas, balki real hajm, haqqoniy manzaralar bilan ko‘rsatish kerakligiga oid qarashlarini talqindagi matn mukammal matndan keyingi xususiyat sifatida baholash mumkin.

Shu jihatdan qaralganda, pand-nasihat va ma’rifiylikning kuchayishi bolalar adabiyotining tarbiyaviy funksiyasini ta’minlagan bo‘lsa-da, ayrim hollarda badiiylikning mustaqil estetik mezon sifatida namoyon bo‘lish imkoniyatlarini cheklab qo‘ygan.

³Қаҳрамонов Қ. Бир мунозара баҳонасида // Ўзбекистон адабиёти ва санъати. –Тошкент, 1990. №3.

⁴Абдулла Қаҳҳор. Ёшлар билан суҳбат. – Тошкент: Ёш гвардия, 1968. –Б.55.

Biroq bu holatni o'zbek sovet bolalar adabiyotining barcha namunalari uchun bir xil xususiyat sifatida baholash ham ilmiy jihatdan to'g'ri emas. Mazkur davr adabiy jarayonida badiiy-estetik izlanishlar, xalq og'zaki ijodi an'alaridan ijodiy foydalanish, obrazlilik, poetik yangilanish va bola ruhiyatini badiiy talqin etishga intilgan ijodiy namunalar ham uchrab turadi.

Adib ana shu xususiyatni ham ta'kidlab e'tirof etgan holda boshqa kamchiliklarga diqqat qaratadi. Shu sababli ushbu davr bolalar adabiyoti namunalariga baho berishda pand-nasihat va ma'rifiylikning ustuvorligi bilan badiiy-estetik izlanishlarning o'zaro munosabatini tarixiy-adabiy kontekstda kompleks tahlil qilish muhim ahamiyat kasb etadi. Mazkur yondashuv sovet davri bolalar adabiyotining nafaqat g'oyaviy-didaktik xususiyatlarini, balki uning poetik taraqqiyoti, badiiy imkoniyatlari va zamonaviy bolalar adabiyoti shakllanishiga ta'sirini ham obyektiv baholash imkonini beradi.

Sovet davrida shunday qarashlar yetakchilik qilgani bois bolalar adabiyoti namunalarida uchraydigan qahramonlarning ayrimlari butunlay oppoq, ijobiy, boshqalari qora bo'yoqlar, butkul salbiy obraz bo'lib qoldi. Hatto ayrim salbiy qahramonlar haqida asarlarning tarbiyaviy ekanini ro'kach qilish maqsadida: "Odobni odobsizdan o'rgan" qabilidagi soxta shiorlar ham qo'shib qo'yildi. Ijodkorlar, munaqqidlar asarni yozarkan, baholarkan, uning xususiyatlarini ko'rib chiqarkan, umumiy prizmada badiiy matn yaratayotganlari, badiiy matnni baholayotganlarini unutmasliklari kerak.

Mustaqillik davri bolalar adabiyoti namunalarida ushbu xususiyat me'yorda aks etayotgani, qahramonlar real hayotdagi kabi ba'zan yaxshi, ba'zan yomon sifatlarni ko'rsatishi, vaziyatlar, bola xarakteri inobatga olinayotgani bilan yangi mohiyat kasb etib borayotgani sir emas. Shunga qaramay o'tmish talqinlaridan to'liq qutula olmagan bolalar adabiyoti bugungi kunda ham biroz og'ir qadam, hamon eski davr tamoyillari-yu chegaralarida qolib ketayotganini ham ta'kidlash lozim.

Ushbu pandona xarakter aslida sovet adabiyotida paydo bo'lib qolmadi. Aslida jadid davrida yaratilgan bolalar adabiyoti namunalarida ham tarbiyaviylik, ma'rifiylik g'oyalari ustunlik qilgan edi. Bilamizki, "bu davrda asosan o'qish, matn ustida mustaqil ishlash, sinfdan tashqari o'qishga alohida e'tibor berilgan"⁵. Shu sababli jadid adabiyoti namunalarida bolalarning o'quv kitoblariga kiritilgan asarlarda pandnoma ruhi bo'rtib turmagan. Vaholanki ular asarlar orqali xulosalar chiqarishni bolaga qoldirganlar, mustaqil ishlashga ahamiyat qaratganlar. Ana shu xususiyatlar bilan sovet davridagi va jadid adabiyotidagi nasihatgo'ylik ruhi bolalar adabiyotida har xil berilgan.

M. Jumaboyev qarashlarida bolalar adabiyotining uch asosiy funksiyasi: badiiy-estetik, tarbiyaviy va psixologik-kommunikativ jihatlar birlashadi. M. Jumaboyevning bolalar adabiyotiga oid qarashlarida mazkur adabiyotning o'ziga xos tabiati, avvalo, uning san'at va tarbiya funksiyalarining uzviy birligi orqali izohlanadi. Olimning "So'z san'ati va tarbiya vositasidir" degan ta'rifi bolalar adabiyotining ikki muhim funksional qatlamini — badiiy-estetik va pedagogik-pragmatik mohiyatini bir butun tizim sifatida anglash imkonini beradi. Bunda "so'z san'ati" tushunchasi asarning estetik tabiatini, obrazlilik va poetik ifoda imkoniyatlarini belgilasa, "tarbiya vositasi" tushunchasi uning o'quvchi shaxsiga ma'naviy-axloqiy va intellektual ta'sir

⁵Inomjonova S. O'quvchilarning ijodiy va tanqidiy tafakkurini rivojlantirishda fantastik asarlardan foydalanish metodikasi (Bolalar adabiyoti misolida). Ped.fan.b.fals.dok...diss. —Toshkent, 2025. —163 b.

ko'rsatish imkoniyatini ifodalaydi. Shu jihatdan Jumaboyev konsepsiyasida tarbiyaviylik badiiylikka qarama-qarshi qo'yilmaydi, aksincha, badiiy asarning estetik ta'siri orqali amalga oshadigan funksional imkoniyat sifatida namoyon bo'ladi.

M.Jumaboyev ta'rifini to'liq keltirsak, unga ko'ra bolalar adabiyoti namunalari: "So'z san'ati va tarbiya vositasidir. Kichkintoylar uchun yoziladigan har qanday badiiy asar ularning yosh xususiyatlariga, saviyalariga mos, kitobxonlar qalbida o'y-fikrlar uyg'otadigan, yorqin obrazlarga boy, yuksak g'oyalarga, ulkan va porloq ishlarga ilhomlantiradigan bo'lishi zarur.

Eng muhimi, mavzular tushunarli, sodda va qiziqarli tilda ifodalanishi kerak".⁶

Olimning bolalar uchun yaratiladigan asarlarning "yosh xususiyatlari" va "saviyalariga mos" bo'lishi haqidagi talabi bolalar adabiyotining kommunikativ tabiatini ko'rsatadi. Aslida "yosh xususiyatlari bilan bog'liq tabiiy jarayon bolalar adabiyotining adresliligini belgilaydi".⁷

Bunda adresat omili, ya'ni muayyan yoshdagi bola kitobxonning psixologik, intellektual va emotsional imkoniyatlarini hisobga olish badiiy ijodning muhim sharti sifatida belgilanadi.

Biroq yoshga moslikni faqat soddalashtirish yoki mazmunni jo'nlashtirish sifatida tushunish mumkin emas. Aksincha, zamonaviy adabiyotshunoslik nuqtayi nazaridan bu tushuncha bolaning idrok darajasini hisobga olgan holda murakkab badiiy mazmunni obrazli, ta'sirchan va estetik jihatdan mukammal shaklda ifodalashni nazarda tutadi.

Jumaboyevning asarning "kitobxonlar qalbida o'y-fikrlar uyg'otishi" haqidagi talabi esa bolalar adabiyotining faol kommunikativ va psixologik xususiyatini ochib beradi. Demak, badiiy matnning samaradorligi unda tayyor axloqiy xulosalarning mavjudligi bilan emas, balki o'quvchini fikrlashga, his qilishga, baholashga va mustaqil munosabat bildirishga undashi bilan belgilanadi. Shu nuqtayi nazardan, mazkur qarash zamonaviy reader-response, ya'ni kitobxonning matnni qabul qilish va talqin qilish jarayoniga e'tibor qaratadigan nazariy yondashuvlar bilan hamohangdir.

"Yorqin obrazlar" va "yuksak g'oyalar"ga qo'yilgan talab esa bolalar adabiyotida mazmun va shakl birligini taqozo etadi. Yuksak g'oyaning mavjudligi uning bevosita pand-nasihat shaklida ifodalanishini anglatmaydi. Aksincha, g'oya obrazlar xarakteri, syujet rivoji, konflikt, badiiy detal, ramz va mualliflik pozitsiyasi orqali estetik jihatdan o'zlashtirilishi lozim. Shu ma'noda, Jumaboyevning fikrlarida didaktik mazmunning badiiy shaklga singdirilishi tamoyili kuzatiladi.

Asar tilining "sodda va qiziqarli" bo'lishi haqidagi fikr ham alohida ilmiy ahamiyatga ega.

Bolalar adabiyotida soddalik badiiylikning pasayishi yoki mazmunning jo'nlashtirilishi emas, balki murakkab hayotiy va ma'naviy masalalarni bolaning idrok imkoniyatlariga mos, ravon, obrazli va ta'sirchan til vositasida ifodalash mahoratini anglatadi. A.Jomiy o'zining "Bahoriston" asarida: "Kichik bolalar va tajribasiz yoshlarning qulog'iga notanish atamalar va tabiatidan uzoq xotimalarni o'rganishdan ularning qalbi cho'chiydi, xotiraga dahshat g'ubori o'tiradi"⁸, deya fikr bildirgan edi. Demak, asarlardagi so'zlarning sodda bo'lishi bolaning psixologiyasiga ham ta'sir o'tkazadi. Jumaboyev qarashlarida bolalar adabiyotining badiiy-estetik mukammalligi, yosh adresatga mosligi, psixologik ta'sirchanligi va tarbiyaviy-pragmatik samaradorligi o'zaro bog'liq kategoriyalar sifatida namoyon bo'ladi.

⁶Jumaboyev M. Bolalar adabiyoti va folklor. – Toshkent: Adabiyot jamg'armasi, 2006. –B.3.

⁷Safarov O., Jamilova B., Safarova N. Bolalar adabiyoti va folklor. – Toshkent: Turon zamin ziyo, 2015. –B.18.

⁸Jomiy. Bahoriston. – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2007. –B.66.

Shu jihatdan M. Jumaboyevning mazkur konsepsiyasini zamonaviy bolalar adabiyoti talqini nuqtayi nazaridan baholaganda, uning qarashlarida didaktik yondashuvdan badiiy-estetik va kommunikativ yondashuvga o'tish imkoniyatlari mavjudligini ko'rish mumkin. Ya'ni bola faqat tarbiyalanishi lozim bo'lgan obyekt emas, balki badiiy matnni his qiluvchi, anglovchi, talqin qiluvchi va undan mustaqil xulosa chiqaruvchi faol kitobxon sifatida qoraladi. Bu esa bolalar adabiyotining zamonaviy mohiyatini belgilovchi muhim metodologik tamoyillardan biri hisoblanadi.

Z.Grisenkoning fikriga qaraganda, "bolalar adabiyotida qaysi funksiya yetakchi bo'lishi kerakligi haqidagi bahslar nihoya bilmaydi".⁹ Chindan ham bahslarda haqiqat tug'ilaveradi. Bir nazariya boshqasini inkor qilib, takomillashib boraveradi. Grisenkoning "bahslar nihoya bilmaydi" degan fikri ham bolalar adabiyotining birgina funksiya bilan cheklanmaydigan, ko'p funksiyali hodisa ekanini anglatadi.

Mazkur adabiyotning funksional tabiatiga oid nazariy qarashlar xilma-xildir. Darhaqiqat, bolalar adabiyotining mohiyatini faqat tarbiyaviy, ma'rifiy yoki estetik funksiya bilan izohlash uning ko'pqatlamli tabiatini to'liq ochib bera olmaydi. Chunki bolalar uchun yaratilgan badiiy asar bir vaqtning o'zida estetik zavq uyg'otish, bilish jarayonini faollashtirish, axloqiy tasavvurlarni shakllantirish, emotsional ta'sir ko'rsatish, tasavvur va tafakkurni rivojlantirish kabi bir qator vazifalarni bajaradi. Shu sababli bolalar adabiyotida muayyan funktsiyani mutlaq darajada "yetakchi" deb belgilashdan ko'ra, funksiyalarning o'zaro munosabati va ularning badiiy matn tarkibida qanday uyg'unlashishini tadqiq etish muhimroqdir.

⁹Гриценко З.А. Детская литература. Методика приобщения детей к чтению. – Москва: Издательский центр Академия, 2008. –С.3.